

JUSTIZIAREN INGURUKO HASUNARKETAK

Gaur, JUSTIZIAren inguruan hausnartu nahi dugu, betiere kontzeptu globala eta intelektuala errespetatzen saiatuz, inongo ideia politikoren apriorismorik gabe eta oportunismo mediatikorako asmorik gabe.

- Lehenengo helburua da Arizmendiarrietak Justiziari buruz oro har eta bere pentsamenduaren bidez egiten duen gogoeta gogoratzea, egungo gizartean Justiziari buruz dagoen pertzepzioaren iritziak jasotzea. Egitura judizialak JUSTIZIA NOLA ADMINISTRATZEN duen, gaurkotasun handiko gaia da. Beharrezkoa da, subjektiboa bada ere, pentsamendu arizmendiarretarretan sakontzea, gaur egun aplikatu daitezkeen gidalerroak identifikatzeko: hori izango da gure ekarpena hausnarketa hauetan.
- Bigarren helburua da egiazki independentetzat jotzen dugun JUSTIZIA ADMINISTRAZIOAZ hausnartzea, izan ere, organo Legegileak eta Betearazleak ez lukete kutsatu edo baldintzatu behar; gaur egun, ordea, gure iritziak, gizarteak uste du independentzia maila hori nabarmen hondatuta dagoela.

Baina has gaitzen hausnarketa hauek Arizmendiarrietaren “gogoetak” gogoratuz, bere idatzietatik ateratakoak (Cooperacion, TU Lankide...).

- **Ongiaren eta gaizkiaren aurrean, bidezkoaren eta bidegabekeriaren aurrean, ez da onartzen zalantzarik izatea. (p123)**
- **Ez beza inork pentsa gudu soil batean egia osoa edo justizia osoa ager daitekeenik; bai ordea egiaren bat eta justiziaren bat. (p441)**
- **Askotan esaten dugu bidegabekeria sozialen aurka, lansaridunen esplotazioaren aurka, aberastasunen gehiegizko pilaketaren aurka, eta beste gauza batzuen aurka borroka egin behar dugula, baina ulertu al dugu morrontza nagusia eta esklabotasunik handiena eta larriena pobrezia intelektuala dela? (p195)**
- **Apaiz honen ustez berak egiten eta predikatzen duena ez dago giza errealitateen alor honetan dagokionetik kanpo; izan ere, justizia eta maitasun izaera eta jarrera berrien premia baino ez da, eta uki daitezkeen errealitateen forma har dezakete, gizakiaren neurria, irabazi, onura eta interes egoista itxia baino gehiago den zerbaiten erantzun gisa. Edozein modutan ere, badakigu zeren alde dauden normalean indar boteretsu eta indaritsuak: herria, masak, lehenagoko askok, oraingoak eta ondorengoak, alboan justizia, arrazoi, eta indar moral gutxiarekin egon daitezke, eta (...) “botere falta ez da, guztiarekin, aurrera egiten uzten ez diena, jakinduria falta baizik, jakinduriaren ondorioa baitira egiaren mezularien betierekotasuna eta gaurkotasuna, nahiz eta batzuek esan horrek jatekorik ematen ez duela. Mezulariak behar dira, mezuak objektiboak izan behar dira, eta eztabaida daitekeena ez da nor den**

mezularia, mezuak dioena baizik, mezua baita belaunaldi bakoitzari errepikatu behar zaiona. (p2)

- **Bide onean goaz eta ez daukagu asmorik inolako helmugan gelditzeko askatasunak eta justiziak gure laguntzaren premia duten bitartean. (p262)**
- **Gizaki praktiko eta kontsekuenteak izateko, justizia eta ongia nagusitzearen alde lan egingo dugu, eta horretarako ez zaigu axola izango ahalegin horretan zein datorren gurekin bat. (p324)**

Ezin dugu zalantzan ibili, ezta gelditu ere. Justizia noble eta eztabidaezineko aplikazio mailak lortzearen alde borrokatu behar dugu, ahalegin horretan gurekin nor datorren bat axola gabe, berdin delarik horiek justizia aplikatzeko organo eskudunak edo agintari judizialak izatea ere.

Baina, zoritxarrez, agintari eskudunen Justizia Administrazioaren aplikazioa ez da gutxieneko adostasun soziala eta sinesgarritasuna izaten ari.

Horrela, genero indarkeriari, oro har indarkeriari eta jarrera politiko ez hain zuzenei lotutako gaiak herritarrentzat, oro har, erabat ulertezinak diren epai judizialak eskaintzen dizkigute. Hori ere bidegabekeria sozialaren aurka borrokatzeko modu bat da, eta objektibotasunaren mezulari mota berri bat behar dugu. Hau da, komunikatzaileak, objektibotasun maila handiagoa duten instantzia mediatikoetan.

Arizmendiarrietaren gogoetak berreskuratuko ditugu berriro, Justiziari buruz.

- **Gizarteak, oro har, bidezko tratamendua behar du, zuzenbideko arauetan eta askatasun bermeetan ez ezik, baita ekitatea dakarrenean ere, ondasunez eta zerbitzuez goatzeko garaian. Horregatik, egon daiteke tentsio sozial minimoa duen gizarte bat, kontsumo pribaturako ondasunen ekoizpenean garapen handia duena, are bere ongizatean oparoa den gizarte bat, baina ezin esan daiteke gizarte horretan justizia soziala dela nagusi. (Jose Maria del Moral “Punto de Vista”-n). (TU 64 1965/12)**
- **Beren interesei eusteko, askok bere egiten dute Goetheren formula: “nahiago dut bidegabekeria desordena baino”, baina haserretu egiten dira beren interesak arriskuan jartzen direnean, eta erabakitzen dute hobe dela desordena justizia baino. (C15-1961/11)**

Beharbada, gogoeta horiek baliagarriak izan daitezke organo judizialen beraien desordenaren aurka agertzeko (kasu honetan, kontrolerako organoak eurak dira), ez direlako gai beren legeak betetzeko ere, eta eroso jarraitzen baitute “uneko jardunean”, klase politikoaren inguruko desordena eta kutsadura irudia transmitituz, herritar arruntok ulertzen ez duguna. Badirudi goragoko instantzietatik kontrolatu ezin diren botere bihurtu direla, agintaldia luzatzen duena.

Horrek guztiak indartu egiten du Botere Judiziala ongiaren eta gaizkiaren gainera dagoelako ideia, nahiz eta horiek eskuratzeko zenbait mekanismo eztabaidagarriak eta hobetzeko modukoak izan.

Arizmendiarrietaren gogoeta argi eta erraz batekin amaituko dut.

- **Demokraziak oreka puntua aurkitzeko balio behar du. (p102)**